

1. AMAÇ

Bu prosedürün amacı, fikri ve sınai haklar konusunda, belirlenen öncelikli alanlarda fikri ve sınai hakların daha güçlü ve etkin korunmasını sağlamak, yaratıcı kişileri bu hakların korunması konusunda bilinçlendirip yönlendirmek, hakların çıkarlarına uygun ve adaletli şekilde korunacağına ilişkin güvenceler vermek ve ülkemiz yatırım ortamının iyileştirilmesine katkı sağlayarak rekabet gücünü artırmayı amaçlamaktadır.

2. KAPSAM

Bu prosedür, bilimsel çalışmalardan doğacak ve toplumsal katma değer yaratabilecek, ticarileştirmeye konu olabilecek her türlü bilgi, girişim fikri, tasarım, marka, faydalı model, patent, telif gibi fikrî ve sınai mülkiyet hakkını ve bunların ticarileştirilmesi ve/veya üçüncü taraflara aktarılması süreçlerini kapsar.

3. YETKİ VE SORUMLULUK

Bu prosedür gereğince 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun madde 121 (3)'te yer alan "Yükseköğretim kurumu, buluş üzerinde hak sahipliği talebinde bulunması durumunda, patent başvurusu yapmakla yükümlüdür." hükmü gereğince -buluş sahibi/sahipleri ile başka şekilde anlaşılmadığı sürece- İEÜ tarafından desteklenen projeler ve/veya İEÜ içinde yürütülen herhangi bir akademik çalışma sonucu ortaya çıkan buluş sahibi/sahiplerinin buluşlarına ait fikri ve sınai mülkiyet hakkı İEÜ'ye aittir.

4. TANIMLAMALAR VE KISALTMALAR

Bu prosedürde geçen,

- İEÜ: İzmir Ekonomi Üniversitesi
- İEÜ Kaynakları: İEÜ bünyesinde bulunan Laboratuvar, Ekipman, Fon, Personel veya Tesisler gibi altyapı olanaklarıdır.
- Buluş: Bir işin yeni bir şekilde yapılmasını sağlayan veya bir soruna yeni bir teknik çözüm sağlayan özgün bir ürün veya süreçtir.
- Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH): Buluşa ait ticari sırlar dâhil olmak üzere buluşun korunması için yapılan patent, yazılım telifi, tasarım, faydalı model, marka başvuruları ve bu başvurulardan kaynaklı elde edilen/edilecek tüm haklardır.
- Hizmet Buluşları: Fikri ve sınai mülkiyetin oluşmasına katkıda bulunan, İEÜ ile herhangi bir sözleşme çerçevesinde çalışan tüm tam ve yarı zamanlı akademik ve idari personel ile öğrencileri (Lisans, Lisansüstü öğrencileri, değişim programları öğrencileri ve stajyerler de dâhil) kapsayan kişiler tarafından İEÜ kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen buluşlardır.
- Serbest Buluşlar: Fikri ve sınai mülkiyetin oluşmasına katkıda bulunan, İEÜ ile herhangi bir sözleşme çerçevesinde çalışan tüm tam ve yarı zamanlı akademik ve idari personel ile öğrencileri (Lisans, lisansüstü öğrencileri, değişim programları öğrencileri ve stajyerler de dâhil) kapsayan kişilerin İEÜ'nün kaynaklarını kullanmadan gerçekleştirdiği veya İEÜ'nün FSMH'yi devir etmeye karar verdiği buluşlardır.
- Fikri ve Sınai Mülkiyet Geliri: FSMH'nin herhangi biri ya da tümünün ticarileştirilmesinin sonucunda İEÜ'nün doğrudan ya da dolaylı olarak elde ettiği gelirdir.
- Net Fikri ve Sınai Mülkiyet Geliri: İEÜ'nün söz konusu FSMH'nin ticarileştirilmesi ile ilgili yaptığı ticari anlaşmalar sonucunda elde ettiği gelirden, söz konusu FSMH'nin korunması ve ticarileştirilmesi kapsamında İEÜ tarafından yapılan masrafların çıkarılması sonucu elde edilen yıllık gelir miktarıdır.

Hazırlayan

Onaylayan

- i. Kümülatif Fikri ve Sınai Mülkiyet Geliri: Hesaplamanın yapıldığı yıl da dâhil olmak üzere fikri ve sınai mülkiyet unsurlarından elde edilen net fikri ve sınai mülkiyet gelirlerinin toplamıdır.
- j. PGTTO: İEÜ üst yönetimi tarafından üniversitenin teknoloji transfer süreçlerini yürütmesi için yetkilendirilmiş olan Proje Geliştirme ve Teknoloji Transfer Ofisi'dir.
- k. Fikri ve Sınai Mülkiyet Komisyonu (FSMK): Buluşların patentlenebilirlik ve ticari potansiyel değerlendirmelerinin yapılması, FSMH koruma stratejilerinin belirlenmesi konularının görüşüldüğü ve süreçlerinde nihai karar için üst yönetime rapor edildiği komisyondur.
- l. Üçüncü Kişiler: İEÜ'nün, PGTTO'nun veya buluş sahibi/sahiplerinin; buluşun desteklenmesi, buluşa ait haklarının ticarileştirilmesi gibi tüm süreçlerde temas halinde oldukları kişi, kurum ve kuruluşlardır.
- m. Ticarileştirme: FSMH'nin, İEÜ tarafından devir, lisanslama, iç kullanım, şirketleşme yolu ile gelir ve/veya fayda elde etmek amacıyla kullanımınıdır.
- n. İmtiyaz Ücreti: İEÜ'nün elde ettiği yıllık net FSMH gelirinden ilgili buluş sahibi/sahiplerine dağıttığı paydır.

5. UYGULAMA VE GENEL KURALLAR

- a. Buluşların patentlenebilirlik ve ticari potansiyel değerlendirmelerinin yapıldığı, FSMH koruma stratejilerinin belirlenmesi konularının görüşüldüğü ve nihai karar için üst yönetime raporlama yapan Fikri ve Sınai Mülkiyet Komisyonu; İEÜ Rektör Yardımcısı, İEÜ Mütevelli Heyeti Temsilcisi, İki Uzman Öğretim Üyesi, PGTTO Koordinatörü'nden oluşan FSMK, Üniversite Yönetim Kurulu tarafından oluşturulur. FSMK, üniversite senatosunca kabul edilmiş ve öğretim elemanlarına duyurulmuş "FSMH Yönergesi" doğrultusunda, üniversiteye ait olan veya olabilecek fikrî ürünlere ilişkin her türlü süreçleri değerlendirip üst yönetime raporlar. Fikrî haklar açısından buluşçu ve/veya eser sahiplerine ödenecek lisans bedelleri ve varsa üniversitenin payı konusunda her türlü kararı yürürlükteki mevzuata uygun olarak alır ve uygulamaları izler. Komisyon, gerektiğinde konuya ilişkin uzman görüşü almak için gerekli gördüğü kişileri komisyona davet eder. Komisyon sekreteryasını PGTTO yürütür. PGTTO ticarileştirilen her bir fikrî ve sınai ürün için muhasebe kayıtlarını tutar ve kullanımdan gelen gelirlerin, FSMK ve ardından üst yönetimin kararlarına göre dağıtılmasını sağlar.
- b. FSMH paylaşımını içeren her projede, tarafların hak ve yükümlülükleri bir sözleşmeye dayanarak belirlenir.
- c. Bu prosedürde belirtilen kurallar, 5846 sayılı Fikri ve Sanatsal Eserler Yasası ve 6769 sayılı Fikri ve Sınai Mülkiyet Kanunu dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere yürürlükteki yasalara karşı olmamaları koşuluyla FSMH içeren projeler için gerçekleştirilecek sözleşmelere eklenir.
- d. 6769 sayılı Fikri ve Sınai Mülkiyet Kanunu madde 121 (2) hükmü gereğince; buluş sahibi/sahipleri bir buluş yaptığında, bu buluşunu yazılı olarak (Buluş Bildirim Formu ile) ve 30 gün içerisinde PGTTO'ya bildirmekle yükümlüdür. Buluş birden çok buluş sahibi tarafından gerçekleştirilmiş ise bu bildirim birlikte yapılabilir.
- e. İEÜ, bir buluş için yaptığı FSMH koruma başvurusundan veya tescilli hakkından vazgeçmek isterse veya buluş patent başvurusu yapıldıktan sonra serbest buluş niteliği kazanırsa İEÜ öncelikle buluşu yapana sınai mülkiyet hakkını devralmasını teklif eder. Buluşu yapanın teklifi kabul etmesi durumunda haklar devredilir. Bu durumda İEÜ, buluşu yapana patent alınması ve korunması için gerekli olan belgeleri verir. Bu devir söz konusu olduğunda, tüm devir masrafları (noter ücreti, sicil kayıt ücreti gibi) buluş sahibi/sahipleri tarafından ödenir.

Hazırlayan**Onaylayan**

- f. Bir buluşun, bir dış kaynak tarafından desteklenen çalışma sonucunda ortaya çıkması halinde buluş üzerindeki hak sahipliği İEÜ ile söz konusu dış kaynak arasında yapılacak sözleşme ile belirlenir.
- g. Serbest Buluşların FSMH'leri buluş sahibi/sahiplerine aittir ancak böyle bir durumda bile herhangi bir ticari menfaat taşımadan, yalnızca eğitim amacıyla, İEÜ'nün söz konusu Fikri ve Sınai Mülkiyet için erişim ve kullanma hakkı vardır.
- h. Hizmet buluşu kapsamındaki buluşların korunması ve ticarileştirilmesi için doğacak her tür maliyet Üniversite Üst Yönetimi'nin onayı ile İEÜ tarafından karşılanacaktır.
- i. İEÜ tarafından, dış kaynak tarafından ya da ortak olarak desteklenen projelerden ya da herhangi bir akademik etkinliğin sonucunda ortaya çıkan FSMH'nin ticarileştirilmesinden İEÜ'nün elde ettiği kümülatif gelir, İEÜ ile buluş sahibi/sahipleri arasında aşağıdaki gibi dağıtılır:
- j. Buluş sahibinin bir kişiden fazla olması halinde, paylaşılacak imtiyaz ücreti buluş sahipleri tarafından imzalanmış Buluş Bildirim Formu'nda belirtildiği gibi paylaşılır. Eğer oran belirtilmedi ise tüm buluş sahipleri arasında eşit paylaşılacaktır.

Ek-1: Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Yönergesi

Ek-2: Buluş Bildirim Formu

Ek-3: Ticarileşme ve Fikri ve Sınai Haklarının Devri Sözleşmesi

Ek-4: Patent Lisans Sözleşmesi

Ek-5: Gizlilik Sözleşmesi

Ek-6: Ortak Patent Sözleşmesi

Hazırlayan

Onaylayan